

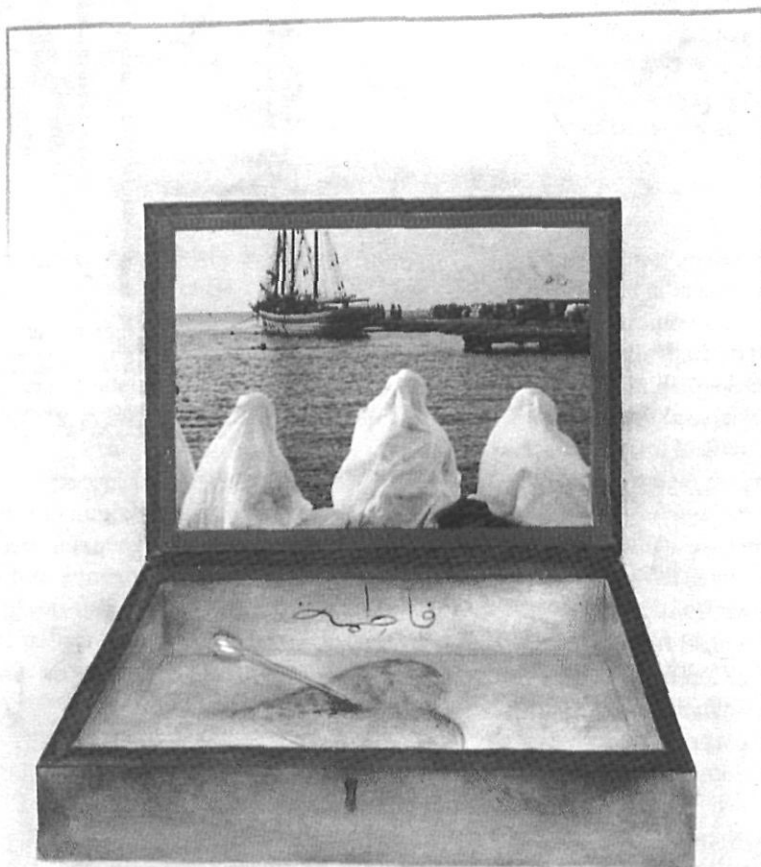
crònica

Poesia visual de l'Estat espanyol

La sala d'exposicions de la Casa de Cultura Tomàs de Lorenzana ha acollit l'exposició itinerant organitzada pel Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya i recolzada per la Diputació de Girona, anomenada «Poesia Visual de l'Estat espanyol». De caire itinerant i nascuda a propòsit de les primeres jornades de Poesia Visual celebrades a Lleida l'any passat,

mostra una cinquantena d'obres dels més acreditats poetes visuals de vuit comunitats autònomes de l'Estat.

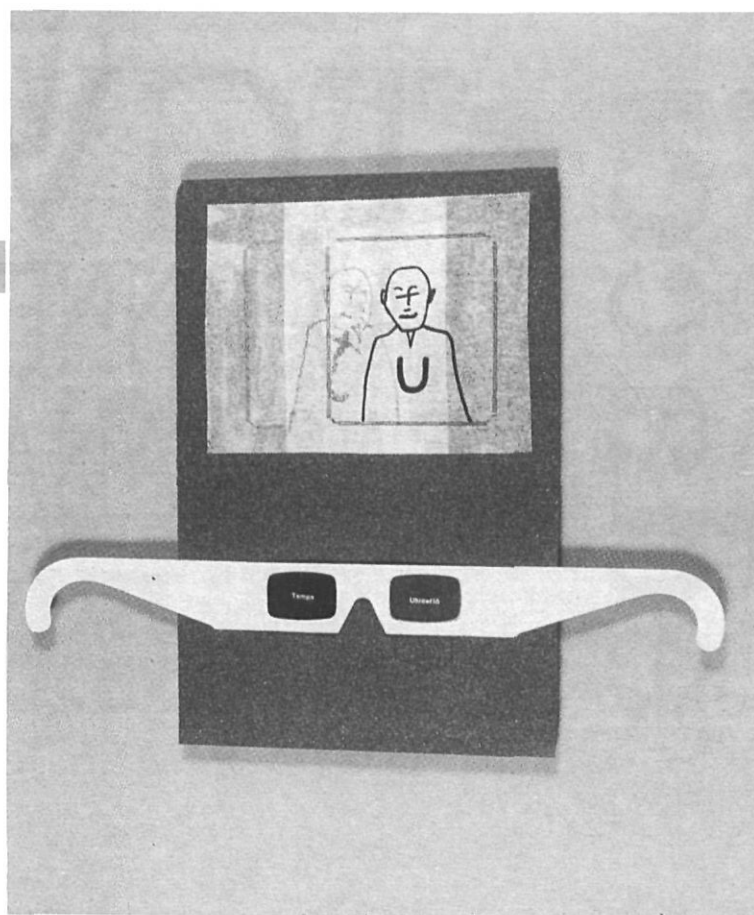
Aquesta disciplina poètica exclou l'escriptura com a vehicle expressiu per a apropar-se a l'ideograma, a l'origen poètic, per procediments molt propers a les arts plàstiques. Això comporta la bidimensionalitat, a cops la tridimensionalitat, del poema, el

اللَّهُ يُغْلَمُ أَنِّي أَصْنَعْتُ فِيكَ لِمَا بِي
فَلَا يُطِيبُ طَعَامِي وَلَا يَسُدُّ شَرَابِي
أَبْنُ تَيْدُونِ

seu emmarcatge i la necessitat d'un títol referencial. Un dels comissaris de l'exposició, Xavier Canals, defineix la poesia visual com «el metallenguatge poètic de l'escriptura que es mou a l'entorn de l'ideogramàtic». L'exposició intenta desmuntar el tòpic amb què, sovint, es qualifica la poesia visual: experimental. No n'és: ja per precedents històrics —cal·ligrames de salvat Papasseit o d'en Junoy, etc.— i perquè els qui practiquen o expressen les seves idees poètiques es consideren realment poetes que defugen la mètrica, la rima i ritmes per treballar amb el color, la composició i la forma.

Els Països Catalans, amb 7 poetes, marquen el gruix de la mostra, encapçalats pel ja mític Joan Brossa que juga literalment amb l'alfabet. Brossa, de 73 anys, ha estat un veritable precursor d'aquest gènere tot i haver destacat en la

composició de versos lineals o discursius. L'encolatge, l'op-art (cinetisme), el dibuix, l'alfabet litografiat, la fotografia, l'objecte, la natura descontextuada són les tècniques expressives més habituals entre els 19 poetes d'aquesta mostra.

Les diferenciacions geogràfiques —comunitats autònomes—, al meu parer, tot i estar molt marcades en el catàleg de l'exposició, no recullen intrínsecament diferenciacions tècniques ni conceptuais. Si

alguna cosa demostren són les mancances poètiques visuals en algunes regions de l'Estat.

A títol anecdòtic, cal remarcar l'absència de poetes gironins que cultivin o hagin cultivat la visualitat poètica. Esperem que la mostra desperti inquietuds i, per tant, producció.

El comissariat de «Poesia Visual de l'Estat espanyol» ha estat dut a terme per J. M. Calleja, de Mataró, Xavier Canals, de Sabadell i Jordi Vallès, de Barcelona. Tots tres, poetes visuals presents a l'exposició. Cal fer esment del traspàs de Jordi Vallès, aquestes darreres festes nadalenques, després de llarga malaltia, que ens fa valorar l'exposició com un homenatge pòstum a qui amb il·lusió i entrega difongué la Poesia Visual.